

# Jézus, aki nyugalmat ad



## SZOMBAT DÉLUTÁN

**E HETI TANULMÁNYUNK:** 1Mózes 15:13-21; 5Mózes 5:12-15;  
Zsidók 3:12-19; 4:1-11

*„Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének” (Zsid 4:9).*

*A zsidókhöz írt levél* 1-2. fejezetei úgy tekintenek Jézusra, mint aki Isten népe nek Uraként és Szabadítójaként lép a trónra. A 3. és 4. fejezet bemutatja, hogy Ő ad nyugalmat nekünk. Ez a sorrend értelmet nyer, ha visszaemlékezünk arra, hogy Isten a megígért királynak és népének „nyugalmat” ígért az ellenségeiktől a dávidi szövetség szerint (2Sám 7:10-11, RÚF). Mivel Jézus már az Atya jobbán ül, most elérhető a számunkra ez a nyugalom.

*A zsidókhöz írt levél* ezt Istenhez tartozó, valamint szombati nyugalomként is jellemzi (Zsid 4:1-11). Az Úr alkotta, az Ővé volt és Ádám és Éva is tapasztalhatta. Az első szombat tökéletesen telt annak a társaságában, aki lehetővé tette a tökéletességet. Isten azért is ígér szombati nyugalmat, mert a valódi szombatünneplés megtestesíti az ígéretet, hogy újból visszahozza a tökéletességet.

Szombatot tartva arra *emlékeziünk*, hogy Isten tökéletesen gondoskodott mindenről, amikor megteremtette a világot és amikor megváltott a kereszten. A valódi szombatünneplés azonban emellett, hogy legfőképpen visszamutat a teremtésre, az Úr által megígért jövőnek az *előízét* is adja már itt, a tökéletesség elveszített világban.

## A NYUGALOM ORSZÁGA

### **Olvassuk el 1Móz 15:13-21 szakaszát! Mit ígért Isten Ábrahámnak?**

Amikor Isten megszabadította Izraelt az egyiptomi szolgaságból, az volt a célja, hogy Kánaán földjére vigye a népet, ahol majd szabadon szolgálhatják Őt és engedelmeskedhetnek neki (2Móz 8:1; Zsolt 105:43-45), így élvezhetik a szombati nyugalmat, amit a fáraó megtiltott nekik (2Móz 5:5). Az a terület volt az örökség, amit az Úr az atyjuknak, Ábrahámnak ígért, mivel engedelmeskedett szavának és saját országát hátrahagyva elindult az ígért földjére (1Móz 11:31–12:4).

Isten nem csupán azzal a céllal adta Izraelnek azt a földet, hogy birtokba vegyék, hanem önmagához is el akarta vezetni őket (2Móz 19:4). Azt szeretete volna, ha olyan helyen laknak, ahol meghitt kapcsolatban élhetnek vele, zavaró tényezők nélkül. Így bemutatathatná a világnak azt is, hogy kicsoda az igaz Isten és mit kínál a népének. A teremtés szombatjához hasonlóan Kánaán földje olyan keretet biztosított, ami lehetővé tette a Szabadítóval való bensőséges kapcsolatot, jóságának tapasztalását.

5Móz 12:1-14 szakaszában az Úr elmondta a népnek, hogy nem akkor részesülnek a nyugalomban, amikor belépnek arra a földre, hanem amikor megtisztítják a területet a bálványimádástól. Isten azután mutatja majd meg nekik, a kiválasztottaknak a helyet, ahol közöttük fog lakni.

### **Olvassuk el 2Móz 20:8-11 és 5Móz 5:12-15 részeit! Milyen két dolognak állít emléket a szombat, és ezek hogyan függenek össze?**

---

Isten a teremtés szombatját az Egyiptomból való szabadulással kötötte össze. Arra tanította Izraelt, hogy a szombatot a teremtés és az Egyiptomból való szabadulásuk emlékeként tartsák meg. Ennek a két eseménynek az emlékét őrzi a szombat parancsolata. Nem mi teremtettük magukat, ahogy megváltani sem tudjuk önmagunkat, ezt a feladatot kizárólag Isten képes elvégezni. A megpihenéssel elismerjük, hogy Tőle függünk, nemcsak a létezésünk, hanem az üdvösségünk tekintetében is. A szombatünneplés erőteljes kifejezése a hit általi üdvösségnek.

**Hogyan segít a szombatünneplés megérteni, hogy teljes mértékben Istentől függ nemcsak a létezésünk, hanem az üdvösségünk is?**

## HITETLENSÉG MIATT

**Olvassuk el Zsid 3:12-19 szakaszát! Miért nem léphetett be Izrael az ígért földjére?**

Szomorú, hogy nem léphettek be Isten megígért nyugalmaiba azok, akiket megszabadított Egyiptomból. Amikor Izrael megérkezett Kádesbe, az ígért földje határára, nem volt meg a kellő hitük. *Mózes negyedik könyve* 13-14. fejezetei elmagyarázzák, hogy a zsidó kémeek „rossz hírért terjesztették Izrael fiai között annak a földnek” (4Móz 13:32, HUNB). Elismerték ugyan, hogy jó az a föld, de figyelmeztették a népet: a lakói erősek, a városai pedig meg erősítettek, nem fogják tudni elfoglalni.

Józsué és Káleb egyetértett azzal, hogy jó a föld és nem vitatták az emberek és a városok erősségét sem. Ők azonban azt hangsúlyozták, hogy Isten velük van és beviszi őket oda (4Móz 14:7-9). Ám mégsem tudott ekkor az Űrban bízni az a nép, amely tanúja volt, hogyan pusztította el Isten Egyiptomot csapásokkal (2Mózes 7-12. fejezetei), hogyan semmisítette meg a fáraó seregét a Vörös-tengerben (2Mózes 14. fejezete), hogyan adott kenyeret a mennyből (2Mózes 16. fejezete) és vizet a sziklából (2Mózes 17. fejezete), illetve, hogy a felhő által mutatta meg folyamatos jelenlétét és vezetését (2Móz 40:36-38). Furcsán tragikus, hogy a hitetlenség jelképe lett az a nemzedék, amely az Űr hatalmának megannyi, hatalmas jelét látta (Neh 9:15-17; Zsolt 106:24-26; 1Kor 10:5-10).

Isten olyan ajándékokat ígér a gyermekeinek, amelyeket emberileg el sem lehetne érni. Ezért van az, hogy a kegyelmén alapszanak és egyedül hit által kaphatjuk meg azokat. Zsid 4:2 verse elmagyarázza, hogy a kapott ígértet nem jelentett semmit Izraelnek, „mivel nem párosult hittel azokban, akik hallgatták” (HUNB).

Izrael népe az ígért földje határára érkezett. Amikor ellentmondásos híreket kaptak, azokkal vállaltak közösséget, akiknek nem volt hitük. Mind a hit, mind a hitetlenség ragályos. Ezért is tanácsolja így *A zsidókhöz írt levél* az olvasóit: „intsétek egymást” (Zsid 3:13), „ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett” (Zsid 10:24) és „senki se hajoljon el Isten kegyelmétől” (Zsid 12:15, RUF).

**Mi mindent tehetünk azért, hogy a testvéreink hite erősödjön? Hogyan biztosíthatjuk, hogy nem mondunk vagy teszünk olyasmit, ami gyengítené mások hitét?**

## MA, HA HALLJUK A SZAVÁT

**Olvaszuk el Zsid 4:4-8 részét! A szombatünnepelés összefüggésében mit jelent bemenni az ő nyugalomába „ma”?**

A pusztai nemzedéknek a hitetlenség miatt nem sikerült belépnie az Isten által megígért nyugalomba. Isten azonban folyamatosan hívta népét oda, kérte őket, hogy ne keményítsék meg a szívüket. Pál többször is megismétli, hogy „*megvan*” még Isten ígérete (Zsid 4:1, 6, 9). A görög *kataleipō* és *apoleipō* igéket használja, amelyek kiemelik, hogy még „*megvan az ő nyugalomába való bemenetel ígérete*” (Zsid 4:1). Dávid idejében is elhangzott a hívás ebbe a nyugalomba (Zsid 4:6-7, utalás Zsoltárok 95. fejezetére), ami arra enged következtetni, hogy az ígéretet nem igényelték maguknak, illetve az még mindig elérhető volt a számukra. Pál felveti, hogy az igazi szombati nyugalom tapasztalata már a teremtés óta elérhető (Zsid 4:3-4). Az Úr arra hív minket a „*mai napon*”, hogy lépünk be az Ő nyugalomába. A „*mai nap*” jelentősége meghatározó az egész Szentírásban. Amikor az ígért földje határán Mózes megújította Izraelnek az Istennel kötött szövetségét, kiemelte a „*mai nap*” fontosságát (5Móz 5:3; vö. 4:8; 6:6; 11:2 stb.). A „*ma*” az elmélkedés ideje volt, hogy felismerjük az Úr hűségét (5Móz 11:2-7) és eldöntsük: engedelmessé válnak neki (5Móz 5:1-3). Józsué is így szólította fel a kortársait: „*válasszatok még ma, hogy kit akartok szolgálni*” (Józs 24:15, ÚRK). Hasonlóképpen számunkra is a döntés ideje a „*mai nap*” – a lehetőség ideje, ugyanakkor veszélyt is hordoz, mint Isten népe esetében is történt (lásd 2Kor 6:2). *A zsidókhöz írt levél* 3. és 4. fejezetében ötször találkozunk a „*ma*” szóval, ami azt emeli ki, hogy mennyire fontos hallgatni Isten szavára (Zsid 3:7, 15; 4:7). Ha az ember nem hallgat Isten szavára és nem hisz neki, az engedetlenséghez és a szív megkeményedéséhez vezet. Késleltetheti még a mennyei Kánaánba való belépésünket is, mint ahogyan ez a pusztai nemzedékkel megesett a földi Kánaán előtt. Jézus azonban legyőzte az ellenségeinket (Zsid 2:14-16) és új szövetséget alapított (Zsidók 8-10. fejezetei). Így már „*bizalommal*” járulhatunk „*a kegyelem királyi székéhez*” (Zsid 4:14-16). A „*mai napon*” arra hív, hogy ismerjük fel: az Úr hűséges volt hozzánk és minden okot megadott nekünk arra, hogy a hívását azonnal, késlekedés nélkül elfogadjuk.

**Milyen lelki döntéseket kell a „*mai napon*” meghoznunk, amelyeket nem szabad későbbre halasztanunk? Mit tapasztaltunk akkor, amikor halogattunk valamit, amiről pedig tudtuk, hogy Isten azt szeretné, ha azonnal megtennénk?**

## BELÉPÉS AZ Ő NYUGALMÁBA

**Olvassuk el Zsid 3:11 és 4:1, 3, 5, 10 verseit! Hogyan jellemzi Isten a nyugalmat, amire hív bennünket?**

---

Arra szólít a szombat parancsolata 2Móz 20:8-11 versében, illetve 5Móz 5:12-15 szakaszában, ahol Mózes újból kijelenti azt, hogy emlékezzünk Isten értünk vállalt tetteire. A teremtés munkájának a befejezésére mutat, amit Isten a kőtáblára írt, ahogyan láttuk is (2Móz 31:18; 34:28). *Mózes ötödik könyvében* Isten megparancsolja Izraelnek, hogy tartsák meg a szombatot, gondolva az egyiptomi szolgaságból való szabadításra. Az Egyiptomból való kivonulás a büntől való végső szabadítás munkájára mutat előre, amit Krisztus végzett el a kereszten. Kijelentette: „*Elvégeztetett*” (Jn 19:30)! Tehát a keresztények számára a szombat kétszeresen is áldott és különösen gazdag jelentéstartalommal bír.

**Olvassuk el Zsid 4:9-11, 16 részét! Mire szólít itt bennünket Pál?**

---

A szombati nyugalom annak ünneplése, hogy Isten befejezte a teremtő (1Móz 2:1-3; 2Móz 20:8-11) és megváltó (5Móz 5:12-15) munkáját. Hasonlóképpen Jézusnak a mennyei templomban való trónra lépése annak az ünnepe, hogy elvégezte értünk a tökéletes áldozatbemutató munkáját (Zsid 10:12-14). Figyeljük meg, hogy Isten csupán akkor pihen meg, amikor már gondoskodott a jólétünkről! A teremtéskor megnyugodott, miután befejezte a világ teremtését. Később csak akkor nyugodott meg a templomban, amikor az izraeliták Dávid győzelmei révén meghódították az Ábrahámnak megígért földet, a népnek pedig „*békessége volt*” (1Kir 4:21-25; vö. 2Móz 15:18-21; 5Móz 11:24; 2Sám 8:1-14). Az Úr csak akkor engedte, hogy házat építsenek neki, miután Izraelnek és a királynak is volt saját hajléka.

**Hogyan léphetünk be már most az Ő nyugalmába? Azaz hogyan találhatunk hit által nyugalmat az üdvbizonyosságban, amit Krisztus által, nem pedig a saját érdemeink miatt nyerhetünk?**

## AZ ÚJ TEREMTÉS ELŐÍZE

**Vessük össze 2Móz 20:8-11, 5Móz 5:12-15 és Zsid 4:8-11 szakaszait! Milyen eltéréseket veszünk észre a szombati nyugalom jelentését illetően?**

Amint azt már láttuk, 2Mózes és 5Mózes könyvében az említett szakaszok a múltra irányítják a figyelmet. Intenek, hogy pihenjünk meg szombaton és ünnepeljük azt, amit Isten a teremtéskor és a megváltáskor vitt végbe. Zsid 4:9-11 pedig arra hív, hogy tekintsünk a jövőbe. Elmondja, hogy az Úr előkészítette a jövőbeli szombati pihenést és a szombatünneplés új dimenzióját vezeti be. A szombati nyugalom nem csupán Isten múltbeli győzelmeire emlékeztet, hanem a jövőre vonatkozó ígéreteire is. A szombatünneplés jövőbe mutató dimenziója mindig is megvolt, csak gyakran figyelmen kívül hagyták. Az első bűneset után azt az ígéretet is kifejezi, hogy a Messiás által az Úr egyszer majd helyreállítja a teremtés eredeti dicsőségét. Isten megparancsolta: szombatünneplésünkkel emlékezzünk megváltó tetteire, ugyanis a szombat előremutat arra, hogy a megváltás az újjáteremtett világban éri majd el a tetőpontját. A szombat megtartása azt jelenti, hogy a mennyet várjuk ebben a tökéletességet nélkülöző világban. Ez mindig egyértelmű volt a zsidó hagyományban. Kr. e. 100 és Kr. u. 200 közötti időből származik az „*Ádám és Éva élete*” című mű (lásd James H. Charlesworth, szerk.: *The Old Testament Pseudepigrapha*. New Haven, London, 1985, Yale University Press, 2. köt. 18. o.), amiben ez olvasható: „A hetedik nap a feltámadásnak, az elkövetkező korszak nyugalomának egy jele.” Egy másik ókori zsidó forrásban a következő áll: az elkövetkező korszak „teljes egészében az örök szombati nyugalom napja” (Jacob Neusner: *The Mishnah*, a New Translation. New Haven, 1988, Yale University, 873. o.). Egy későbbi írás, *Othiot of Rabbi Akiba* megjegyzi: „Izrael ezt mondta a Szent előtt: »Áldott légy te, a világ Ura! Milyen jutalmunk lesz, ha megtartjuk a parancsolatokat?« Ezt mondta nekik: »Az eljövendő világ.« Így feleltek: »Mutasd meg nekünk, milyen lesz!« Erre Ő a szombatot mutatta meg nekik” (Theodore Friedman: *The Sabbath Anticipation of Redemption. Judaism: A Quarterly Journal*, 16. sz. 443-444. o.). A szombat az ünneplés, az öröm és a hálaadás ideje. Megtartásával bemutatjuk, hogy hiszünk Isten ígéreteiben és elfogadjuk kegyelmi ajándékát. A szombat élő és pezsgő hit. A tetteket illetően pedig talán ezzel lehet a legteljesebben kifejezni a meggyőződésünket, hogy Isten kegyelemből, a belé vetett hit által ment meg minket.

## TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Nagy a jelentősége annak, hogy *A zsidókhöz írt levélben* Pál a szombati és nem a vasárnapi nyugalmat használta az Isten kegyelme általi üdvösség jelképeként. Ez azt jelzi, hogy a hívők nagyra értékelték és tisztelték a hetedik napot. A Kr. u. 2. évszázadtól kezdődően viszont határozott változás bizonyítékait találjuk az egyházban. A szombatünnepelést már nem a megváltás szimbólumának tekintették, hanem a judaizmushoz és a régi szövetséghez való ragaszkodás szimbólumává vált (amit el akartak kerülni). A hetedik nap tiszteletét sokan a „judaiszással” tartották egyenlőnek. Például Antiokhiai Ignác (Kr. u. 110 körül) a következőt jegyezte meg: „új reménységre lelték, akik a régi rend szerint éltek. Nem tartják meg többé a szombatot, hanem az Úr napját ünneplik – azt a napot, amikor az életünk feltámadt Krisztussal a halálból” (Jacques B. Doukhan: *Israel and the Church: Two Voices for the Same God*. Peabody, MA, 2002, Hendrickson Publishers, 42. o.). Marción elrendelte a követőinek: bőjtöljenek szombaton, így mutassák ki, hogy elutasítják a zsidókat és az ő Istenüket. Victorinus, ökeresztény író pedig nem akarta, hogy úgy tűnjön, mintha „megtartaná a zsidók szombatját” (i. m. 41-45. o.). Feledésbe ment annak jelentősége, hogy a szombatünnepelés a kegyelem általi megváltás szimbóluma, és ez vezetett a keresztény egyházon belüli hanyatlásához.

„A szombat Krisztus hatalmának a jele, amely szentté tesz minket. Mindenkinek megadatik, akit Krisztus megszentel – szentté teszem őket. A szombat mindenkinek megadatik, mint az Ő megszentelő erejének a jele, aki Krisztus által részesévé válik Isten Izraelének...”

A szombat rávilágít a teremtés művére, mint az Ő hatalmas, megváltó erejének bizonyítékára. Az elveszett édeni békére emlékeztet, és az Üdvözítő által helyreállított békéről beszél. A természetben minden az Ő hívását ismétli: »Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelettek, és én megnyugosztalak titeket« (Mt 11:28)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 236. o.).

## BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mi a kapcsolat a szombatünnepelés és a hit általi megigazulás között?
- 2) Mi a különbség a szombat igazi tisztelete és annak törvényeskedő szemlélete között? Hogyan juthatunk el odáig, hogy saját magunk tapasztaljuk a különbséget, ne csak tudjunk róla?

LUKÁTSI VILMA:

## MINT ÁBRAHÁM?

...én is, mintha hangot hallottam volna...

– Menj!

Vedd válladra a rőzseköteget,  
amit az élet rád rakott,  
végy magadhoz jó erős kötelet,  
megkötni az áldozatot,  
azután végy az oltárról tüzet,  
s amikor már ég a fáklya,  
indulj el a Mórijárá  
áldozni!  
Eredj, vidd, akit szeretsz!

Az áldozatod – áldozat legyen!  
Ne a fölöslegből adj,  
és ne úgy, hogy neked jusson még,  
úgy adj, hogy te – koldus maradj!  
...aki szívednek legkedvesebb,  
az életednek tartalom,  
ha Isten kéri: akarom!  
– tudd mondani: odaadom!

Úgy hangzott: eredj,  
vidd, akit szeretsz!  
...akkor is, ha veled együtt  
a szíved is szétszaggatod...  
Ha nem is érted ma az Istent,  
Ő nem kegyetlen hatalom!  
„Engedelmesség több az áldozatnál”,  
s ha odaadtad teljesen  
Istennek, engedelmesen,  
hallani fogod:  
– Gyermekem,  
a te hited elég nekem,  
a többit nem követelem,  
elég volt!  
Mehetsz,  
s vidd, akit szeretsz!